

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/167/2018
Identifikačné číslo spisu:	1315222682
Dátum vydania rozhodnutia:	17.10.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1315222682.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky V. P. R., bývajúcej v A., K. Č.. XX, zastúpenej JUDr. Janou Hreňovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Krížna č. 14, proti odporcovi: J.. V. R., bývajúcemu v A., K. Č.. XX, toho času bytom A., S. Č.. XX/F, zastúpenému Mgr. Evou Braxatorisovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Trenčianska č. 17, o návrhu na rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletým deťom: Q. R., nar. XX. Q. XXXX, V. R.T., nar. X. Q. XXXX, deti bytom u matky, zastúpené procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, odbor sociálnych vecí a rodiny, Vázovova č. 7/A, Bratislava, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 38 P 396/2015, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. septembra 2016 sp. zn. 20 CoP 102/2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 28. septembra 2016 sp. zn. 20 CoP 102/2016 a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 19. apríla 2016 č. k. 38 P 396/2015-68 rozviedol manželstvo účastníkov J.. V. R. a V. P. R., rodenej Š., uzavreté dňa 11. septembra 2004, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Bratislava - Staré Mesto, vo zväzku 60, ročník 2004, na strane 64, pod poradovým číslom XXX; obe maloleté deti Q. a V. na čas po rozvode manželstva zveril do osobnej starostlivosti matky; obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok; otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého Q. sumou 250,- € mesačne a na výživu maloletého V. sumou 200,- € mesačne, ktoré sumy je otec povinný zasielať k rukám matky maloletých detí vždy do 15. dňa v mesiaci vopred počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia. Upravil tiež styk otca s maloletými deťmi tak, že je oprávnený sa stretávať každý párny kalendárny týždeň v čase od piatku od 15.30 hod. do nedele do 19.00 hod. s tým, že otec si maloleté deti prevezme v školskom a predškolskom zariadení, ktoré maloleté deti navštevujú a odovzdá ich v mieste bydliska matky maloletých detí; každý nepárny kalendárny týždeň v utorok a vo štvrtok v čase od 15.30 hod. do 19.00 hod. s tým, že otec si maloleté deti prevezme v školskom a predškolskom zariadení, ktoré maloleté deti navštevujú a odovzdá ich v mieste bydliska matky maloletých detí; počas

letných prázdnin každoročne od 16.7. od 10.00 hod. do 31.7. do 19.00 hod. a od 16.8. od 9.00 hod. do 30.8. do 19.00 hod. s tým, že otec si maloleté deti prevezme a odovzdá v mieste bydliska matky maloletých detí; každý párny kalendárny rok v čase Veľkonočných prázdnin od prvého dňa týchto prázdnin od 10.00 hod. do posledného dňa týchto prázdnin do 19.00 hod. s tým, že otec si maloleté deti prevezme a odovzdá v mieste bydliska matky maloletých detí; každý nepárny kalendárny rok počas jarných prázdnin vyhlásených Ministerstvom školstva Slovenskej republiky počnúc nedeľou pred začiatkom prázdnin od 10.00 hod. do nasledujúcej soboty do 19.00 hod. s tým, že otec si maloleté deti prevezme a odovzdá v mieste bydliska matky maloletých detí; každý párny kalendárny rok počas Vianočných sviatkov v čase od 25.12. od 10.00 hod. do 30.12. do 19.00 hod. s tým, že otec si maloleté deti prevezme a odovzdá v mieste bydliska matky maloletých detí; každý nepárny kalendárny rok v čase od 31.12. od 10.00 hod. do 6.1. nasledujúceho roku do 19.00 hod. s tým, že otec si maloleté deti prevezme a odovzdá v mieste bydliska matky maloletých detí. Matke uložil povinnosť maloleté deti na styk riadne a včas pripraviť.

1.1. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o rozvoze manželstva účastníci napadli odvolaním, v tejto časti rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 11. júna 2016.

1.2. Na návrh matky je na súde prvej inštancie pod sp. zn. 37 P 21/2015 vedené konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom Q. a V. na čas do rozvodu manželstva ich rodičov. V danej veci z dôvodu odlišných postojov rodičov a ich neschopnosti dospieť k dohode bol vypracovaný znalecký posudok znalcom z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie detí a dospelých. Zo záverov tohto posudku vyplýva, že obaja rodičia sú z psychologického hľadiska spôsobilí zabezpečovať zdravý vývin maloletých detí, v súčasnom vývinovom období je však k ich výchove vhodnejšie prostredie u matky. S poukazom na výsledky použitých psychodiagnostických metód a vyjadrenia detí, súdny znalec neodporučil ich zverenie do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Znalčka konštatovala, že otec má predpoklady zvládania výchovy a starostlivosti o maloleté deti, no predpoklady na strane matky sú kvalitnejšie, a to aj s poukazom na vzťahy detí ku každému z rodičov, čo podrobne odôvodnila vo svojom posudku.

1.3. V prejednávanej veci (v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvoze manželstva) sa rodičia nedokázali dohodnúť ohľadom úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom; matka žiadala zveriť maloleté deti do jej osobnej starostlivosti a otec trval na zverení maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti v týždňových intervaloch s tým, že zároveň bude upravený aj styk detí s tým rodičom, ktorý nebude mať deti v osobnej starostlivosti, ako aj s osobitnou úpravou počas prázdnin a sviatkov. Otec namietal vykonané znalecké dokazovanie a jeho závery, pretože tento nie je použiteľný pre rozhodnutie súdu, tak v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu, ako aj po rozvoze. Na strane druhej ale žiadal zohľadniť závery znaleckého posudku v časti, ktorá sa týkala schopností a predpokladov rodičov zabezpečovať riadny vývin maloletých detí, ako aj predpokladov zvládania ich výchovy a starostlivosti, v ktorých záveroch súdny znalec uvádzal, že týmito schopnosťami a predpokladmi disponujú obaja rodičia. Súd prvej inštancie po doplnení dokazovania hodnotiacimi správami oboch detí z kolektívnych zariadení a závermi z pohovoru s maloletými deťmi bez prítomnosti rodičov prostredníctvom orgánu sociálnoprávnej ochrany detí prípadu dospel k záveru, že so zreteľom na výsledky šetrenia a po zohľadnení primárneho záujmu maloletých detí je v súčasnosti najvhodnejším riešením zveriť maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, v starostlivosti ktorej neboli zistené žiadne nedostatky. Nadväzne na potrebu zachovať pravidelný a častý kontakt maloletých detí s otcom, a to i z pohľadu budúceho vývoja výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, s čím sa stotožnil tak kolízny opatrovník, ako aj samotná matka maloletých detí, na návrh matky upravil styk otca s deťmi v rozsahu uvedenom vo výroku rozsudku. Otec tak bude mať adekvátnu možnosť participovať na starostlivosti o maloleté deti a ich výchove a môže s deťmi tráviť nielen voľný čas, ale participovať i na plnení ich povinností v súvislosti s návštevou školy a pod. Zohľadnil tiež tú skutočnosť, že otec je otcom aktívnym, ktorý má záujem starať sa o svoje deti, má k tomu vytvorené nielen životné podmienky, ale disponuje i osobnostnými predpokladmi na výkon tejto starostlivosti, avšak vzhľadom k situácii na strane maloletých detí a ich prežívanie situácie v rodine nie je v súčasnosti vhodné zveriť deti

do striedavej osobnej starostlivosti.

1.4. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom súd vychádzal jednak zo skúmania odôvodnených potrieb každého maloletého dieťaťa, ktoré sú rôzne vzhľadom na vek, zdravotný stav, nadanie či záujmy a zároveň vychádza z reálnych možností a schopností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť, ako aj z tej skutočnosti, v akej miere sa ktorý z rodičov o deti osobne stará. Poukázal na všeobecnú charakteristiku zásad a princípov rozhodovania o výživnom a vzhľadom na tieto kritériá pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti k maloletým deťom súd matkou navrhovanú výšku vyživovacej povinnosti zo strany otca v sume 450,- € mesačne k maloletému Q. a v sume 350,- € mesačne k maloletému V. považoval za čiastočne nadhodnotenú, ktorá nezodpovedá nákladom na odôvodnené potreby a záujmy maloletých detí i s ohľadom na preukázanú participáciu otca na týchto nákladoch. Na strane maloletých detí súd vôbec nezohľadnil matkou uvádzané výdavky na dovolenky a voľný čas, keďže obaja rodičia trávajú a budú tráviť voľný čas s deťmi, každý podľa vlastného uváženia a nie je možné, aby rodič, ktorý s maloletými deťmi aktívne trávi voľný čas, prispieval na rovnaké náklady druhému rodičovi. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti súd taktiež zohľadnil tú skutočnosť, že otec si plní svoju vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom i formou vecných plnení, ako aj participáciou na úhradách niektorých nákladoch na strane maloletých detí, ktorú skutočnosť matka potvrdila. Pri určení výšky výživného vychádzal zo zistenia, že príjem rodičov je takmer rovnaký. Matka, ktorá pracuje ako projektový manažér, dosahuje priemerný mesačný zárobok vo výške cca 2.600,- € a poberá rodinné prídavky. Matka s deťmi býva v byte, ktorý je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov prefinancovaný hypotekárnym úverom poskytnutým vo výške 105.000,- €, ktorý po dohode spláca vo výške 481,- € mesačne. Otec pracuje ako telekoprodukt manažér s priemerným mesačným príjmom cca 2.910,- €, iné príjmy nemá a plní si vyživovaciu povinnosť vo výške 150,- € mesačne k maloletej R. B., nar. X. H. XXXX, ku ktorej doposiaľ neboli upravené práva a povinnosti rodičov. Otec býva v byte, ktorý nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva (je v jeho výlučnom vlastníctve), tento je tiež prefinancovaný hypotekárnym úverom poskytnutým vo výške 169.000,- €, ktorý spláca v mesačných splátkach vo výške 800,- €, ktorú skutočnosť súd vyhodnotil i vzhľadom na § 75 Zákona o rodine a mal za to, že otec na seba prevzal neprimerané majetkové riziko, pričom výšku hypotekárneho úveru označil za nadštandardnú. Byt, ktorý obýva matka, je v BSM a bude predmetom vyporiadania majetkových vzťahov medzi rodičmi po rozvode manželstva, pričom byt, ktorý obýva otec, je výlučne jeho a predmetom vyporiadania majetkových vzťahov medzi rodičmi nebude. Súd nespochybnil potrebu rodičov pri ukončení spolužitia riešiť nejakým spôsobom svoju bytovú otázku, avšak v žiadnom prípade nemožno postup otca vyhodnotiť tak, že bol nútený si riešiť svoju bytovú otázku týmto spôsobom a nemal inú možnosť. Otec sa rozhodol zaťažiť úverom, ktorého mesačná splátka predstavuje 27 % jeho deklarovaného príjmu (cca 3.000,- € mesačne) napriek skutočnosti, že má tri vyživovacie povinnosti k maloletým deťom. Na strane otca súd vyhodnotil tento krok ako nezodpovedný a nezohľadňujúci predovšetkým tú skutočnosť, že rodičia sú povinní najprv vyživiť svoje deti a až následne uspokojiť svoje potreby, pričom sa na ich strane neprihliada na náklady, ktoré nemuseli nevyhnutne vynaložiť. Vzhľadom na tieto skutočnosti považoval deklarovaný postoj otca k riešeniu bytovej otázky matky a detí po rozvode manželstva a vyriešenie svojej vlastnej bytovej otázky za irelevantné a pri určovaní vyživovacej povinnosti k deťom na tento neprihliadol. Vyživovaciu povinnosť otca k maloletému Q. určil v sume 250,- € mesačne, k maloletému V. v sume 200,- € mesačne, ktorá zodpovedá nákladom na odôvodnené potreby a záujmy maloletých detí na strane jednej, ako aj možnostiam, schopnostiam a celkovým pomerom na strane otca na strane druhej. Výživné v tejto výške umožní maloletým deťom spolu s plnením si vyživovacej povinnosti zo strany matky uspokojiť ich odôvodnené potreby a záujmy v dostatočnom rozsahu. O trovách konania rozhodol tak, že účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania podľa § 144 O.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku vo výroku o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode manželstva, teda vo výroku o zverení detí do osobnej starostlivosti matky, vo výroku o úprave styku otca s deťmi a vo výroku o určení výživného podal v zákonnej lehote 8. júna 2016 odvolanie otec dôvodiac (len) tým, že rozsudok je nepreskúmateľný z dôvodu nedostatočného odôvodnenia, kedy sa s podstatnými námietkami prednesenými otcom žiadnym spôsobom nevysporiadal a komentoval ich len

všeobecne. V odvolaní uviedol odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 1 písm. a/, b/, d/, f/ O.s.p. Žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zrušiť a vec mu vrátiť v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie. Zároveň uviedol, že bližšie odôvodnenie doručí súdu do konca júna z dôvodu čerpania dovolenky a dlhšie trvajúcej choroby počas plynutia odvolacej lehoty.

2.1. Podaním zo 7. septembra 2016, ktoré bolo odvolaciemu súdu doručené dňa 27. septembra 2016, otec doplnil svoje odvolanie. Vytýkal súdu, že nepostupoval tak, aby zachoval jeho právo na rovnocenný podiel na osobnej starostlivosti tak, ako ho garantuje Zákon o rodine, medzinárodné dohovory v oblasti ľudských práv. Znalkyňa síce model striedavej osobnej starostlivosti neodporučila, ale súd sa v rozsudku nevysporiadal s jeho námietkami k tomuto modelu, nevypočul znalkyňu, ani inak neodstránil rozpory a s jeho tvrdeniami sa vôbec nezaoberal, čím porušil jeho právo na spravodlivý proces. Viaceré správy, znalecký posudok, boli oboznámené naraz na jednom pojednávaní, kde sa dokazovanie skončilo, kde nebol priestor na spracovanie informácií, či vyhodnotenie a konzultovanie s právnou zástupkyňou. V rozsudku súd síce objasňuje, z akého dôvodu nevyhovел návrhu na striedavú osobnú starostlivosť, ale nevysvetlil, z akého dôvodu obmedzil jeho rodičovské práva a obmedzil mu styk s deťmi, aj keď znalec nezistil žiaden dôvod spočívajúci v jeho správaní, ktoré by mohlo viesť k obmedzeniu jeho rodičovských práv. Zdôraznil, že sama matka spočiatku navrhovala podstatne širší styk, ako to mali rodičia zaužívané, napriek tomu súd si osvojil jej záverečný návrh bez toho, aby na to existoval jediný dôvod a objasnil dôvod tohto postupu, na takéto rozhodnutie nemal zákonný podklad. Aj aktuálne funguje stretávanie s deťmi v režime, ako opísali obaja rodičia, bez zmeny. Má dcéru, s ktorou chce budovať nielen vlastný vzťah, ale aj súrodenecké vzťahy s deťmi z tohto manželstva, na čo potrebuje samostatný priestor, pritom rozhodnutie súdu túto okolnosť vôbec nezohľadňuje a nikto tiež neskúmal, ako sa deti cítia v čase, keď sú u neho. Pokiaľ ide o výživné, namietal, že súd si nezaobstaral všetky potrebné podklady, a tak výživné nie je určené správne, predovšetkým nezistil majetkové a zárobkové pomery účastníkov, odôvodnené potreby oboch detí. Údaje uvedené v rozhodnutí sú neúplné, zmätočné, vychádzajúce z ústnych tvrdení. Jeho výdavky, s výnimkou výdavkov na hypotéku, súd nezisťoval vôbec, nemal k dispozícii aktuálne potvrdenia o príjmoch oboch rodičov a tieto neboli pred skončením dokazovania vôbec oboznamované. Súd tiež neskúmal odôvodnené potreby maloletých detí, na ktorých sa majú podieľať obaja rodičia a uspokojil sa výlučne s podkladmi, ktoré odovzdala matka a ktoré výdavky nepreukázala. Súd sa nevyjadril, v akej výške spomenuté výdavky na stravu, oblečenie zohľadnil pri určení výživného. Rozhodnutie preto trpí vadou nepreskúmateľnosti. Z rozhodovacej praxe súdov vyplýva, že na výživnom na deti sa podieľajú obaja rodičia v pomere, aký zodpovedá miere ich osobnej starostlivosti, prihliadajúc na to, kto a v akej miere prispieva na výdavky detí, ako aj na právo detí na zdieľanie životnej úrovne, akú majú rodičia. Tieto kritériá ale súd nezohľadnil, i keď konštatoval, že má za preukázané, že sa podieľa na výdavkoch detí, že prispieva na oblečenie a všetky ich odôvodnené potreby a súčasne sa intenzívne podieľa na osobnej starostlivosti; zaviazal ho výživným v podstatne širšom rozsahu, ako by na týchto výdavkoch neparticipoval. Životná úroveň oboch rodičov je pritom rovnaká aj pokiaľ ide o príjmy, aj majetok. Jeho životná úroveň je znížená z dôvodu, že na jeho strane existujú zvýšené výdavky na bývanie, ktoré si musel obstarat' za účelom zabezpečenia rovnocennej starostlivosti o deti. Skutočnosť, že byt uvoľnil v prospech matky a detí a sám si vyriešil bývanie tak, aby mohol deťom zabezpečiť rovnakú kvalitu života, akú majú u matky, sa vyhodnocuje v jeho neprospech, i keď v štádiu, kedy sú rodičia ešte manželmi, nebolo možné túto otázku vyriešiť inak. Nie je pravdivé tvrdenie, že si vynucuje prítomnosť v byte. S matkou detí sa dohodol, že môže s deťmi tráviť čas aspoň v ich spoločnom byte bez prítomnosti matky, keďže si matka vynucuje, že deti musí priniesť do spoločného bytu a nemôžu prespávať cez týždeň u neho. Jeho náklady na deti sú zásadne vyššie v porovnaní s matkou v tom, že sa stará o tri deti z dvoch vzťahov a vyžadujú aj primerané bytové podmienky. Naďalej má záujem na striedavej osobnej starostlivosti o deti, resp. o takú formu starostlivosti, ktorá mu umožní rovnocenný podiel na starostlivosti o deti a zníženie počtu striedaní v týždni, teda prespávanie aj v jeho domácnosti.

3. Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 28. septembra 2016 sp. zn. 20 CoP 102/2016 po preskúmaní veci v celom odvolaní napadnutom rozsahu, keďže ide o vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania [§ 65, § 66, § 395 ods. 1, ods. 2 Civilného mimosporového poriadku (zákon č. 161/2015 Z.z. účinný od 1. júla, ďalej len „CMP“)] rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o úprave

výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva ako vecne a právne správny potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Stotožnil sa so správnymi dôvodmi rozsudku súdu prvej inštancie, preto ďalšie dôvody v rozhodnutí neuvádza. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd považoval za potrebné uviesť ešte nasledovné.

3.1. V prvom rade uviedol, že lehota na podanie odvolania otcovi uplynula ešte v mesiaci jún 2016, teda za účinnosti O.s.p., ktorý bol zrušený s účinnosťou od 1. júla 2016 zákonom č. 160/2015 Z.z.). Podľa prechodného ustanovenia § 395 ods. 1 CMP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon (CMP) aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 395 ods. 2 CMP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Podľa § 395 ods. 3 CMP na lehoty, ktoré dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona neuplynuli, sa použijú ustanovenia tohto zákona; ak však zákon doteraz ustanovoval lehotu dlhšiu, uplynie lehota až v tomto neskoršom čase. Podľa procesných predpisov platných a účinných od 1. júla 2016 (CSP, CMP) je lehota na podanie odvolania 15 dní od doručenia rozhodnutia, rovnako tak podľa § 204 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.). Keďže lehota na podanie odvolania otcovi uplynula ešte v mesiaci jún 2016, odvolací súd skúmal možnosti a podmienky podania odvolania, jeho náležitosti podľa Občianskeho súdneho poriadku.

3.2. Nepochybne do 30. júna 2016, aj po 1. júli 2016 konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností je konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu. Aj do 30. júna 2016 odvolací súd nebol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 209 ods. 1, ods. 3, § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. s obmedzením uvedeným v ustanovení § 206 ods. 2 O.s.p.), tak ako po 1. júli 2016 podľa § 65, § 66 CMP. Keďže ale lehota na podanie odvolania otcovi uplynula v mesiaci jún 2016, nadväzne tiež na ustanovenie § 395 ods. 3 CMP nemožno vo veci aplikovať ustanovenie § 63 CMP, podľa ktorého v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. V prejednávanej veci mohol otec len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (do 10. júna 2016) rozsah, v akom rozhodnutie napáda, dôvody odvolania, meniť, dopĺňať (§ 205 ods. 3 O.s.p.). Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 213 ods. 1 O.s.p.); neboli splnené zákonné podmienky pre postup odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 213 ods. 2 až 7 O.s.p. (súd prvej inštancie použil správne zákonné ustanovenie, na základe vykonaných dôkazov súd prvej inštancie dospel ku správnym skutkovým zisteniam, nebolo potrebné doplniť dokazovanie).

3.3. Odvolací súd vychádzal z vyššie uvedených zákonných ustanovení a zo skutočností, ktoré vyšli najavo najneskôr do konca lehoty na podanie odvolania. Otec však v odvolaní včas podanom žiadnymi konkrétnymi skutočnosťami nenamietal vecnú a právnu nesprávnosť rozsudku súdu prvej inštancie. Neuvedol, ktoré námietky mal na mysli, s ktorými sa súd prvej inštancie nevysporiadal, ktoré komentoval len všeobecne. Neuvedol, v čom konkrétne nebola dodržaná rovnosť účastníkov konania, ktorými jeho návrhmi sa súd nezaoberal v rovnakej miere ako s návrhmi matky, v čom súd uprednostnil návrh matky na jeho úkor. Neuvedol, v akom časovom rozpätí, kde mal byť na dovolenke, aká choroba, kedy ho postihla, ktoré mu mali brániť v podrobnom vyjadrení, vôbec nenamietal výšku vyživovacej povinnosti, spôsob jej určenia; nežiadal poskytnúť lehotu na vyjadrenie sa k dôkazom. K dôvodom rozhodnutia súdu prvej inštancie dodal, že rozsudok obsahuje všetky náležitosti uložené ustanovením § 157 O.s.p. V konaní pred súdom prvej inštancie sa nevyskytla žiadna vada uvádzaná v ustanovení § 212 ods. 3 O.s.p., ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie, na ktoré by musel odvolací súd prihliadať. Akékoľvek ďalšie dôvody odvolacieho súdu na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku by boli len zopakovaním skutkových a právnych dôvodov uvedených súdom prvej inštancie. Nadväzne na vyššie uvedené skutkové a právne dôvody odvolací súd nedoručoval matke a procesnému opatrovníkovi odvolanie otca po uplynutí lehoty na podanie odvolania (t.j. doplnenie dôvodov odvolania z 27. septembra 2016), keďže nemalo vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil § 52 CMP, § 2 ods. 1 CMP, § 378 ods. 1 CSP.

4. Proti tomuto rozsudku podal dovolanie odporca, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP namietajúc porušenie práva na spravodlivý proces, ku ktorému podľa jeho názoru došlo

znemožnením realizácie jeho procesných práv, ku ktorým patrí právo byť riadne a včas oboznámený s návrhmi strán, ako aj so všetkými dôkaznými prostriedkami a mať k dispozícii primeranú lehotu na vyjadrenie. Poukázal na to, že na pojednávaní 19. apríla 2016, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, súd mu doručil vyjadrenie a návrh na zmenu petitu navrhnutého matkou, pričom on doručil vyjadrenie k tomuto návrhu navrhovateľky priamo na pojednávaní. Na tomto pojednávaní súd oboznámil čítaním dôkazy a to správy z Detského centra a MŠ, ZŠ J.A. Komenského, kolízny opatrovník oboznámil výsledky pohovoru s deťmi a správu, ktoré založil do spisu pred pojednávaním 5. apríla 2016 a predniesol stanovisko a návrh, ktoré sa odlišovali od predchádzajúcich návrhov bez toho, aby táto správa a obsah jeho návrhu boli odporcovi doručené. Po oboznámení listinných dôkazov a vyjadrení, ktoré predstavovali hlavný podklad pre rozhodnutie súdu, súd dokazovanie ukončil bez toho, aby mu bolo umožnené k vykonaným dôkazom sa vyjadriť a tiež aj deťom, čo súd odôvodnil tým, že si je vedomý krátkosti času a nemožnosti vyjadrenia odporcu a detí, avšak konanie trvá príliš dlho, a preto je potrebné vo veci rozhodnúť. Dovolateľ tiež namietal, že v konaní nebola zachovaná lehota na prípravu pojednávania v zmysle § 115 ods. 2 O.s.p., čo súd nezohľadnil. Vzhľadom na to, že vyjadrenie otca bolo súdu doručené na pojednávaní, na ktorom súd aj rozhodol, z odôvodnenia jeho rozhodnutia je zrejmé, že sa s námietkami otca nevyporiadal v odôvodnení, pričom vychádzal len z listín, ktoré obstaral súd alebo predložila navrhovateľka.

Ďalej dovolateľ poukázal na to, že odvolací súd rozhodol o jeho odvolaní z 8. júna 2016 bez nariadenia pojednávania dňa 28. septembra 2016 a v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že skutočnosti, uvedené v podaní z 27. septembra 2016 nemôže zohľadniť pri rozhodovaní, že v odvolacom konaní nemožno aplikovať ustanovenie § 63 CMP, t.j. že v odvolacom konaní nemožno uplatniť nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. V tejto súvislosti poukázal na odôvodnenia rozsudku (bod 16.), kde uviedol, že vychádzal zo skutočností, ktoré vyšli najavo najneskôr do konca lehoty na podanie odvolania a otec v odvolaní včas podanom nenamietal vecnú a právnu správnosť rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd uviedol, že podanie z 27. septembra 2016 ani nedoručoval matke a procesnému opatrovníkovi, keďže jeho dôvody nemali vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolateľ zdôraznil, že podľa súčasnej aj predchádzajúcej právnej úpravy je súd povinný v konaní vo veciach starostlivosti o maloletých preskúmať rozhodnutie aj nad rozsah odvolacích dôvodov a skúmať najlepší záujem dieťaťa, preto ignorovanie jeho podania z 27. septembra 2016 odvolacím súdom predstavuje závažný zásah do práv dovolateľa aj maloletých detí, ktoré majú právo na starostlivosť zo strany oboch rodičov. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu nevyplýva, prečo a ako súd zohľadnil námietky otca ohľadom rozsahu osobnej starostlivosti, prečo sa stotožnil s návrhom matky, ktorý je v rozpore s tým ako funguje medzi nimi reálna prax; rozhodnutie predstavuje podstatné obmedzenie jeho rodičovských práv, pričom nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Súd tiež nevyhodnotil rozpory medzi vyčíslením nákladov na deti a tabuľkou, ktorá obsahuje duplicitné a nadnesené výdavky na maloleté deti, súd sa vyjadril k výdavkom len selektívne, v dôsledku čoho neexistuje relevantný podklad aj pre budúce konania. Nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia predstavuje vytvorenie právnej neistoty a priestoru svojvôle aj do budúcnosti. Odvolací súd sa k jeho námietkam nevyjadril vôbec a prvoinštančný súd uznal iba dve konkrétne položky vyčíslenia nákladov, u ostatných konštatoval „čiasťočne nadhodnotené položky alebo sa o nich nezmienil vôbec. Rozhodnutia súdov nespĺňajú kritériá riadneho odôvodnenia a postup pri vyhodnotení námietok dovolateľa predstavuje porušenie práva na spravodlivý proces. Z uvedených dôvodov žiadal zrušiť rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

5. Navrhovateľka vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie zamietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania. Poukázala na to, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Skutočnosť, že podľa názoru dovolateľa sa súd prvej inštancie nedostatočne zaoberal v odôvodnení rozhodnutia jeho argumentami a podaniami, v ktorých trval na tom, že striedavá osobná starostlivosť je optimálnou formou porozvodovej starostlivosti o maloleté deti, neznamená, že bolo porušené právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Dôvodná nie je ani námietka odporcu, že sa nemal možnosť riadne oboznámiť s vyjadreniami, ktoré súd oboznámil na ostatnom pojednávaní a že nemal dostatok času na prípravu pojednávania. Lehota na prípravu pojednávania mala a má „spravidla“ charakter poriadkovej lehoty, jej skrátenie v závislosti od charakteru pojednávanej veci môže síce viesť k porušeniu

práva účastníka konať pred súdom, avšak v danej veci bol termín pojednávania určený už pri predchádzajúcom pojednávaní (15. marca 2016), kde ho účastníci zobrali na vedomie a neboli predvolávaní. Ustanovenie § 115 ods. 2 O.s.p. sa nikdy nevzťahovalo na to, aby všetky listiny a dôkazy boli účastníkom doručované súdom minimálne 5 dní pred pojednávaním. Uvedená lehota sa primárne vzťahuje na vedomosť strany o termíne pojednávania a nie na vedomosť strany o listinách, ktoré sú obsahom súdneho spisu. Pokiaľ ide o jej návrh zmeny petitu z 15. apríla 2016, tento bol otcovi doručený ešte pred pojednávaním, otec k nemu zaujal písomné stanovisko, ktoré predložil súdu a ostatným účastníkom konania priamo na pojednávaní. Na poslednom pojednávaní súd prvej inštancie v súlade s vtedy platným procesným predpisom vykonal listinné dôkazy ich prečítaním na pojednávaní, účastníci mali možnosť sa oboznámiť s obsahom listín. Naviac právna zástupkyňa odporcu nenamietala pred pojednávaním, ani v rámci pojednávania, že by odporca nemal dostatok času na prípravu pojednávania a nežiadala z tohto dôvodu pojednávanie odročiť. Nedôvodné je tvrdenie odporcu, že nedodržaním lehoty na prípravu pojednávania súd porušil procesné podmienky konania, ktoré má skúmať ex offio, pretože zachovanie lehoty na prípravu pojednávania nebolo procesnou podmienkou podľa Občianskeho súdneho poriadku. Skutočnosť, že v rámci odvolacieho konania dovolateľ nevyužil svoje zákonné možnosti a jeho odvolanie podané v zákonnej lehote len vo veľmi stručnej verzii, bez konkretizácie dôvodov a následne už v čase účinnosti novej právnej úpravy bolo s odstupom viac ako troch mesiacov doplnené, toto nemôže odôvodňovať porušenie jeho práv. Nesprávny postup súdu nemožno odvodzovať od toho, že súd rozhodol deň po tom, čo otec doplnil svoje odvolanie. Na konanie otca a jeho procesné úkony (podanie odvolania) súd nemá žiaden vplyv, povinnosťou súdu je iba účastníka konania správne poučiť o možnosti podania odvolania.

6. Procesný opatrovník maloletých detí vyjadrenie k dovolaniu odporcu nepodal.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie odporcu je prípustné aj dôvodné.

8. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých. Konanie v tejto veci je od 1. júla 2016 upravené v CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. CMP v ustanoveniach § 76 a § 77 obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovuje inak“, ak ide o prípustnosť dovolania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých; prípustnosť dovolania otca bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

9. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

10. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho

súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

12. Odporca v danom prípade tvrdí, že napadnutý rozsudok bol vydaný v konaní, v ktorom došlo k procesnej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. f/ CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12.1 Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu zmätočnosti uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

12.2. Dovolateľ odôvodňuje vadu podľa § 420 písm. f/ CSP nedodržaním lehoty na prípravu konania podľa § 115 O.s.p. tým, že na súde prvej inštancie na pojednávaní dňa 19. apríla 2016, na ktorom došlo aj k vyhláseniu rozsudku, predložil svoje vyjadrenie k zmene petitu navrhnutého matkou, pokiaľ ide o úpravu práv a povinností k maloletým deťom, ktorý bol jeho právnej zástupkyňi doručený deň pred pojednávaním, na tomto pojednávaní boli kolíznym opatrovníkom predložené vyjadrenie základnej školy a detského centra, ktoré deti navštevujú, na ktoré nemal možnosť reagovať a tiež nemal vytvorený dostatočný priestor podať k takémuto stanovisku svoje vyjadrenie.

12.3. Občiansky súdny poriadok priznával účastníkovi občianskeho súdneho konania procesné práva, ktoré mu umožňovali dosiahnuť spravodlivú ochranu jeho práv a oprávnených záujmov (právo byť riadne predvolaný na pojednávanie vo veci samej (§ 115 ods. 1 O.s.p.), právo na dostatočnú prípravu na pojednávanie (§ 115 ods. 2 O.s.p.), právo predniesť alebo doplniť svoje návrhy (§ 118 ods. 1 O.s.p.) a na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu po právnej stránke veci.

12.4. Zo spisu vyplýva, že termín pojednávania účastníci zobrali na vedomie pri odročení predchádzajúceho pojednávania, teda termín pojednávania bol účastníkom vopred známy. Z obsahu zápisnice o pojednávaní na súde prvej inštancie z 19. apríla 2016 vyplýva, že na tomto pojednávaní súd doručil účastníkom návrh na zmenu petitu podaný matkou, vyjadrenie otca, ktoré predložil na pojednávaní, ktoré boli súdom oboznámené. Procesný opatrovník predložil správy z Detského centra, ktoré navštevuje mal. V. a zo základnej školy, ktorú navštevuje mal. Q., predniesol svoj návrh. Právny zástupca navrhovateľky aj právna zástupkyňa odporcu, ktorí boli osobne na tomto pojednávaní prítomní, nemali k oboznámeniu uvedených písomných podaní žiadne pripomienky. Po poučení súdom podľa § 120 ods. 4 O.s.p. bolo dokazovanie vyhlásené za skončené a na záver právni zástupcovia účastníkov sa vyjadrili k veci a predniesli svoje záverečné návrhy.

12.5. Dovolací súd, vychádzajúc z obsahu zápisnice o pojednávaní, po posúdení priebehu pojednávania dospel k záveru, že procesným postupom súdu prvej inštancie nedošlo k porušeniu princípu kontradiktórnosti. Súd prvej inštancie za osobnej účasti právnych zástupcov oboch účastníkov oboznámil písomné vyjadrenie účastníkov aj procesného opatrovníka (čo potvrdil odporca aj v odvolaní aj dovolaní), mal teda toto vyjadrenie - zmenu návrhu v zmysle vyššie uvedeného „k dispozícii“ a pri prednese svojej právnej zástupkyne mal možnosť na pojednávaní zaujať stanovisko aj k tomuto návrhu aj k ďalším oboznámeným podaniam. Z uvedených dôvodov nebolo preto možné prisvedčiť odporcovi, že by procesným postupom súdu prvej inštancie bolo znemožnené uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. g/ CSP.

13. Odporca ďalej procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP vyvodzuje z procesného postupu súdu, ktorý sa nevysporiadal s jeho odvolacími námietkami uvedenými v dodatku k odvolaniu,

t.j. v podaní doručenom odvolaciemu súdu z 27. septembra 2016 ešte pred jeho rozhodnutím, ktoré je súčasťou jeho odvolania a ktoré nesprávne odvolací súd považoval za odvolanie podané po uplynutí odvolacej lehoty a nezaujal aj k týmto doplneným dôvodom vo svojom rozhodnutí žiadne stanovisko. Vzhľadom na predmetnú dovoláciu argumentáciu bolo v preskúmanom prípade potrebné posúdiť, či odporca opodstatnene odvolaciemu súdu vytýka, že nesprávnym procesným postupom, konkrétne neprihliadnutím k odôvodneniu jeho včas podaného odvolania spolu s jeho dodatkom, znemožnili odporcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13.1. Z obsahu spisu vyplýva, že v prejednávanej veci odporca v odvolaní zo 7. júna 2016 podanom v zákonnej lehote v zmysle § 204 ods. 1 O.s.p. (podané na poštovú prepravu 8. júna 2016, viď č.l. 85 spisu, ďalej len „odvolanie z 8. júna 2016“) uviedol, proti ktorému rozsudku okresného súdu smeruje, čo žiada, z akých dôvodov podáva odvolanie (§ 205 ods. 1 písm. a/, b/, d/, f/ O.s.p. s tým, že bližšie odôvodnenie doručí súdu „do konca júna a to z dôvodu čerpania dovolenky a dlhšie trvajúcej choroby počas plynutia odvolacej doby“. Doplnenie odvolania (č.l. 100a spisu) doručil krajskému súdu osobne 27. septembra 2016. Odvolací súd rozhodol vo veci 28. septembra 2016 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva potvrdil. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že sa zaoberal iba „včas podaným odvolaním otca“ (tak ho označil v bode 18. odôvodnenia), za ktoré považoval odvolanie z 8. júna 2016, pričom v odôvodnení vytýkal odvolateľovi, že v tomto odvolaní žiadnymi konkrétnymi skutočnosťami nenamietal vecnú a právnu nesprávnosť napadnutého rozsudku, neuviedol aké námietky mal na mysli, s ktorými sa súd prvej inštancie nevyporiadal, v čom nebola dodržaná rovnosť účastníkov konania, s ktorými jeho návrhmi sa súd nezaoberal v rovnakej miere ako s návrhmi matky, v čom súd uprednostnil návrh matky na jeho úkor, neuviedol, v akom časovom rozpätí, kde mal byť na dovolenke, aká choroba ho postihla, ktorá mu bránila v podrobnom vyjadrení a vôbec nenamietal výšku vyživovacej povinnosti, spôsob jeho určenia, nežiadal poskytnúť lehotu na vyjadrenie k dôkazom (viď bod 16. odôvodnenia). Podanie, ktoré odporca označil ako „doplnenie odvolania“ (č.l. 100a spisu) odvolací súd kvalifikoval ako odvolanie podané po uplynutí lehoty na podanie odvolania, ktoré nemalo vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, z ktorého dôvodu ho ani nedoručoval matke a procesnému opatrovníkovi (bod 18. odôvodnenia).

13.2. V preskúmanej veci došlo podľa názoru dovolacieho súdu postupom odvolacieho súdu k naplneniu vady vyplývajúcej z § 420 písm. f/ CSP. Táto vada spočíva v nesprávnom procesnom postupe odvolacieho súdu, ktorý neprihliadol na dodatok odvolania, resp. konkretizáciu dôvodov včas podaného odvolania odporcu (podanie odporcu z 27. septembra 2016) za účinnosti O.s.p., ale toto doplnenie dôvodov odvolania nesprávne posúdil ako „odvolanie po uplynutí lehoty na podanie odvolania, ktoré nemalo vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu“ (pozn. dovolacieho súdu- pokiaľ odvolací súd považoval toto podanie z 27. septembra 2016 za odvolanie, podané po uplynutí lehoty na podanie odvolania, bol povinný o ňom rozhodnúť).

13.3. V zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd jednou zo všeobecných záruk spravodlivého prejednávania veci pred súdom je zásada „rovnosti zbraní“. Tento princíp je jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania a vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť jej protistrane. Koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť predložiť nielen všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa pred ním. Požiadavka, aby procesné strany v konaní mali možnosť dozvedieť sa a vyjadriť aj ku všetkým zhromaždeným dôkazom alebo stanoviskám pripojeným v spise, sa aplikuje aj na odvolacie konania.

13.4. Dovolací súd zastáva názor, že odvolací súd procesne nesprávne posúdil podanie odporcu z 27. septembra 2016 ako „druhé odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie“, ktorým ale v skutočnosti dovolateľ iba bližšie konkretizoval dôvody svojho odvolania, konkrétne uvedené v odvolaní z 8. júna

2016. Za nesprávny podľa názoru dovolacieho súdu preto treba označiť jeho záver, že podanie odporcu z 27. septembra 2016 je oneskorene podaným odvolaním, na ktoré z tohto dôvodu nebolo potrebné pri rozhodovaní prihliadať a doručiť ho aj ostatným účastníkom konania.

13.5. Dovolací súd dáva do pozornosti ustanovenie § 209 ods. 1 O.s.p., v ktorom bol upravený postup súdu prvého stupňa pri absencii náležitostí odvolania podľa § 205 ods. 1, 2 O.s.p., ktoré sa ale nepoužije vo veciach podľa § 120 ods. 2 O.s.p., (v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu), v ktorých sa súd prvého stupňa obmedzí len na zistenie rozsahu, v akom sa rozhodnutie napáda, ako správne uvádzal aj odvolací súd. Nemožno súdu prvej inštancie preto vytknúť, že odvolateľa nevyzval na doplnenie náležitostí jeho odvolania, pokiaľ mu bol zrejmý rozsah odvolania, v akom napáda rozsudok súdu prvej inštancie. V tejto veci to však pre odvolateľa ale znamenalo, že súd prvej inštancie bez predchádzajúcej výzvy na doplnenie dôvodov odvolania, môže vec bezodkladne predložiť po uplynutí odvolacej lehoty odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní. Zároveň táto situácia nebránila odvolateľovi, aby svoje „stručné“ odvolanie aj bez výzvy súdu doplnil o podrobnejšie zdôvodnenie uplatnených odvolacích dôvodov uvedených konkrétne v odvolaní, a to aj po uplynutí lehoty na podanie odvolania, a to do rozhodnutia súdu o odvolaní. Žiadne ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku nevylučovalo takúto možnosť odvolateľa aj bez výzvy súdu bližšie rozviesť dôvody jeho odvolania. Ak odvolateľ doplnil dôvody svojho odvolania (podľa názoru dovolacieho súdu bolo odvolanie nedostatočne odôvodnené, čo mu konkrétne vytýkal aj v odôvodnení rozhodnutia) do rozhodnutia dovolacieho súdu, odvolací súd bol povinný preskúmať ho v celom rozsahu a prihliadať pri rozhodovaní aj na tieto doplnené dôvody odvolania v zmysle § 154 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd zároveň poukazuje na ustanovenie § 212 ods. 1 O.s.p., ktoré upravovalo viazanosť dovolacieho súdu rozsahom a dôvodmi odvolania, s výnimkou konaní uvedených v ods. 2 písm. a/ a d/ tohto ustanovenia. Avšak aj v týchto konaniach bol viazaný dôvodmi odvolania, konkretizovanými v podaní z 27. septembra 2016, čo odôvodňuje záver, že odvolací súd bol povinný zaoberať sa uplatnenými dôvodmi odvolania komplexne po ich doplnení a s týmito sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vyporiadať. So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že uvedeným procesným postupom dovolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

14. Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že odporca opodstatnene namieta, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Predmetná procesná vada zakladá nielen prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, ale aj jeho dôvodnosť, preto dovolací súd napadnuté rozhodnutie dovolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil v tejto časti na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

15. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

16. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.